

tiges Kasse", hvorledes den i sin Tid nedsatte Fattigkommission ogsaa havde beffæstiget sig dermed, ligesom jeg jo ogsaa den Gang tilføiede, at Tanken endelig er fremsat i det Forslag til „Lov om det offentlige Fattigvæsen“, som Regjeringen har forelagt for Thinget i denne Samling. Er der nu Noget i Samsundet, som maa tilskynde til ret alvorlig at bestræbe sig for at gennemføre et Lovforslag af den Bestaffenhed som det foreliggende, er der nogen Kjendsgjerning tilstede i Samsundet, som gjør Krav paa, at man retter sine Bestræbelser derhen mod dette Maal? Ja, jeg tror ikke, det er vanskeligt at faae Die derpaa. De store Forhold, som den ærede Ordfører i forrige Møde paapegede, kjende vi dog Alle. Over Gang man vil aabne Diet og se sig lidt omkring mellem de Mennesker, man færdes iblandt, ville Forhold træde os imøde, som vise os tydelig nok, at det er paa Tide, at der tages fat paa Loogvinning i den her omhandlede Retning. Den almindelige Konkurrence har — som den ærede Ordfører udtalte — ført til almindelig Fattigdom. Det forholder sig ikke saaledes her i Danmark, skjøndt vi maatte ikke ere stillede saa nær paa det uheldigste Trin, at enhver sund og kraftig Mand, der vil anvende sin Kraft, og hvad han fortjener paa en ordentlig Maade, kan være sikker paa at fortjene sit og sin Families Underhold, uden at være udsat for at ende under det offentlige Fattigvæsen. Saaledes burde det være; men saaledes er det ikke, og den Bevægelse, vi ere inde i, gaar Dag for Dag frem mod et Maal, der gjør det vanskeligere og vanskeligere. Disse Forhold, som saaledes ere tilstede, berettiger til, at den Tanke kommer frem, om man ikke gennem et Lovforslag kunde i Praxis udføre et Forsøg paa ialt Fald noget at bøde paa de uheldige Omstændigheder, som den sociale Udvikling fører med sig. Men et andet og stort Spørgsmaal er dette, om de praktiske Banfæligheder, der stille sig i Veien for Gjennemførelsen af en saadan Tanke, lader sig overvinde. Jeg har nu i Dag hørt adskillige Bemærkninger, som tyde paa, at det ikke skulde være Tilfældet; senere vil jeg komme til at dvæle derved. For Diebliftet skal jeg udtale, at det ikke blot er Forslagsstillerne, som have indbragt dette Lovforslag her i Thinget, der have Troen paa, at Banfælighederne lade sig overvinde. Mellem dem, som ogsaa have Troen derpaa, kan jeg nævne den høitærede Indenrigsminister, og jeg kan vel ogsaa nævne den nuværende ærede Regjering, thi i den Fattiglov, som er os forelagt, indholdes der i Kapitlerne 8 og 9 virkelig den

samme Grundtnak; her ere de kun mere udførlig behandlede, noget mere vidtløftige, men i sig selv have de ikke noget væsentlig andet Princip, end der ogsaa der findes. Det er da klart, synes mig, at, naar Regjeringen har forelagt et Forslag, maa den have Troen paa, at de praktiske Banfæligheder for Gjennemførelsen af de der nedlagte Ideer og Tanker maa være til at overvinde. Af disse Banfæligheder skal jeg ganske løselig berøre nogle her. Saaledes kom jeg ved Behandlingen af Fattigloven til at tale om en Afskillelse af de trængende Individer i alt Fald i to Afdelinger. Man har fra mange Sider fremhævet Banfæligheden derved, og ogsaa nu i denne Forhandling møder Indsigelse om Banfælighederne. Jeg tror endnu fremdeles ikke, at det er umuligt, om det end er vanskeligt. Jeg tror, at man ved at gjøre nærværende Lovforslag til Lov vil i ikke ringe Grad bringe den Tanke til Virkelighed, som den ærede Ordfører i Dag, ved Fattiglovens første Behandling, udtalte, nemlig at Individerne tildele selv skulde adskille sig. Idet man har gjort Understøttelsen afhængig af, at Individet selv har gjort Noget, har man derved ladet alle de Individer, der ville gjøre dette Noget, stemple sig selv paa en anden Maade end de, der ville gjøre Noget; dette er allerede een Afskillelse. Dernæst har Lovforslaget ogsaa tænkt paa at benytte den Art af Afskillelse, som jeg nærmest tænkte paa under Fattiglovens første Behandling, nemlig den, at Bestyrelsen for disse Understøttelseskasfer skulde have en Myndighed, som den kunde anvende overfor Individerne. Man kan sige, at det vilde den ikke have let ved; men hvad dette angaar vil jeg sige, at der er Ingen, som har sagt, at det skal være let. Det lader sig vel imidlertid nok udføre endda; men det, som man maa tænke paa ved den Afskillelse, som Bestyrelsen skulde fremkalde, er, at Kredsen for Bestyrelsens Virksommaade er saa lille, at man kan antage, at den kjender hvert enkelt Individ personlig, saa at den kjender hans Vandel og i det Hele har et temmeligt indgaaende Kjendskab til hans Vilkaar. Men er dette Tilfældet, saa er der dog virkelig ikke nogen stor Banfælighed ved i alt Fald at stille ikke saa Individer ud til hver Side, idet en Del af Individerne ere saaledes, at Enhver, der kjender dem, uden Betænkning og ubetinget kan henvise dem enten til Høderlige eller Uheldige. Jeg negter ikke, at der vil blive en ikke lille Del tilbage, hvor Skjønnet kan være meget vanskeligt, og det kan jo ikke træffes akkurat, thi Overgangen er saa umærkelig, at en absolut Grændse